

Nowe stanowiska Mycetophagidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) w Polsce

New records of Mycetophagidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) in Poland

Rafał RUTA¹, Szymon KONWERSKI², Marek MIŁKOWSKI³,
Robert GAWROŃSKI⁴, Karol KOMOSIŃSKI⁵,
Andrzej MELKE⁶, Dawid MARCZAK⁷

¹Katedra Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej, Wydział Nauk Biologicznych UW, ul. Przybyszewskiego 63/77, 51-148 Wrocław; e-mail: scirtes@biol.uni.wroc.pl

²Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii UAM, ul. Umultowska 89, 61-614 Poznań; e-mail: szymkonw@amu.edu.pl

³ul. Królowej Jadwigi 19/21, 26-600 Radom; e-mail: milkowski63@wp.pl

⁴ul. Kasprowicza 8/4, 14-300 Morąg; e-mail: robgaw@poczta.fm

⁵Katedra Zoologii UWM, ul. Oczapowskiego 5, 10-957 Olsztyn; e-mail: kurcik@uwm.edu.pl

⁶ul. Św. Stanisława 11/5, 62-800 Kalisz; e-mail: kusak@op.pl

⁷Wydział Ekologii, WSEiZ, ul. Wawelska 14, 02-061 Warszawa; e-mail: dawid.marczak@gmail.com

ABSTRACT: New faunistic records of 14 species of Mycetophagidae from Poland are given. *Litargus balteatus* and *Typhaea stercorea* are newly recorded from the Masurian Lake District. *Litargus balteatus*, *Triphyllus bicolor* and *Typhaea stercorea* are new for the Pomeranian Lake District. *Mycetophagus fulvicollis* is newly reported from the Mazowiecka Lowland and Trzebnickie Hills. *Mycetophagus decempunctatus* and *M. multipunctatus* are recorded for the first time from the Mazowiecka Lowland and Western Sudety Mts., respectively.

KEY WORDS: Coleoptera, Mycetophagidae, new records, Poland.

Wstęp

Rodzina Mycetophagidae liczy na świecie około 130 gatunków i jest najbardziej zróżnicowana w Eurazji (LAWRENCE, LESCHEN 2009). Omawiane chrząszcze są związane z różnymi gatunkami grzybów nadrzewnych, nie-liczne żywią się strzępkami grzybów rozwijających się pod korą drzew,

w pleśniejącym sianie i podobnych mikrosiedliskach. Dane o preferencjach pokarmowych i biologii krajowych gatunków znaleźć można w monografii NIKITSKIEGO (1993). W Polsce występuje 14 gatunków, kilka można uznać za pospolite. Mimo to Mycetophagidae są rzadko wykazywane z Polski, jedynym opracowaniem podsumowującym jest „Katalog Fauny Polski”, a znaczna część informacji literaturowych jest przestarzała i opiera się o dane sprzed kilkadziesiąt lat. W ostatnich latach informacje o występowaniu Mycetophagidae w kraju publikowano przy okazji prac faunistycznych (np. SZAFRANIEC, SZOŁTYŚ 1997; RUTA, MELKE 2002; BYK, BYK 2004; PRZEWOŹNY 2004) bądź opracowań dotyczących fauny grzybów (np. KLEJDYSZ, KUBISZ 2003). Do oznaczania Mycetophagidae można polecić klucz BOROWCA i TARNAWSKIEGO (1983), choć nie obejmuje on dwóch gatunków stwierdzonych w ostatnim dwudziestolecu – *Litargus balteatus* LEC. i *Typhaea haagi* REITT. Cechy diagnostyczne obu gatunków podają odpowiednio BOROWIEC (1991) i JAŁO-SZYŃSKI (2003). Ikonografię środkowoeuropejskich gatunków zawiera praca PRŮDKA (2005) i witryna internetowa BOROWCA (2007–2012).

W pracy przytaczamy nowe stanowiska wszystkich gatunków występujących w Polsce. Materiały zbierane w Świętokrzyskim Parku Narodowym (w ramach realizowanego tam monitoringu podstawowych gatunków korników i entomofauny im towarzyszącej) pochodzą z pułapek feromonowych IBL-2 (typu przegrodowego), w których zastosowano feromon „Trypodor” (przywabiający korniki z rodzaju *Trypodendron* STEPH.). O ile nie zaznaczono inaczej, okazy dowodowe znajdują się w kolekcjach zbieraczy.

Zastosowane skróty: AM – Andrzej MELKE; DM – Dawid MARCZAK; KK – Karol KOMOSIŃSKI; MM – Marek MIŁKOWSKI; RG – Robert GAWROŃSKI; RR – Rafał RUTA; SK – Szymon KONWERSKI; leśn. – leśnictwo; oddz. – oddział leśny; oo – obwód ochronny parku narodowego; oos – obszar ochrony ścisłej; PK – Park Krajobrazowy; PN – Park Narodowy.

Osobom wymienionym w tekście serdecznie dziękujemy za przekazanie okazów bądź udostępnienie danych.

Przegląd gatunków

Litargus (Alitargus) balteatus LE CONTE, 1856

- Pojezierze Pomorskie: Bory Kujańskie, ad Jez. Czarcie (XV41), oddz. 38, 18 VIII 2000 – 4 exx. wysiane z pleśniejącego siana na torfowisku, leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Wilamówko (DE27), 28 VIII 2009 – 1 ex. złowiony w locie w siatkę entomologiczną, przy składowisku balotowanej słomy, leg. RG.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łagowski PK, ad jez. Buszenko (WU10), 26 VII 2001 – 1 ex. pod korą w buczynie, leg. SK; Poznań, park miejski Cy-

tadela (XU30/31), 14 XI 2000 – 1 ex., 22 XII 2000 – 4 exx. wysiane z zapleśniałych trocin topolowych, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Synantropijny gatunek, wykazany z Polski w latach 90. zeszłego wieku z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Górnego Śląska i Sudetów Zachodnich (BURAKOWSKI i in. 2000), ostatnio odnaleziony na kolejnym stanowisku na Górnym Śląsku – w Rudzie Śląskiej (MELKE, GRZYWOCZ 2004). Nowy dla Pojezierza Pomorskiego i Pojezierza Mazurskiego.

Litargus (Litargus) connexus (GEOFFROY, 1785)

- Pojezierze Pomorskie: Kujan (XV41), składowisko drewna, 23 VII 1998 – 2 exx., leg. RR; Stara Rudnica ad Cedynia (VU45), 29 IV 2010 – 1 ex. na świeżo ściętym pniu *Populus nigra* L., leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
- Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 5 IX 2001 – 2 exx., 27 X 2001 – 1 ex., 14 IV 2002 – 1 ex., 15 VI 2002 – 1 ex., leg. RG; Olsztyn - Kortowo (DE65), 16 VI 2005 – 1 ex. na pniu uschniętego *Carpinus* sp. bez kory, leg. KK, 7 VIII 2004 – 1 ex., na pniu usychającego *Quercus* sp., leg. KK; Olsztyn - Kortowo (DE65), 9 IX 2006 – 1 ex. w budynku, leg. KK; Wały (DE72), leśn. Wały, 10 VI 2008 – 1 ex. w pułapce „Netocia” na *Carpinus* sp., leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Lusowo (XU11), 2 II 1996 – 2 exx. pod korą spróchniałego pnia, 3 V 1997 – 1 ex. pod korą *Pinus sylvestris* L. w lesie na pd. brzegu Jez. Lusowskiego, 1 III 1998 – 2 exx. pod korą *Salix* sp. przy piaszczystej drodze śródpolnej, 23 IV 2005 – 1 ex. pod korą *Quercus* sp. na pd. brzegu Jez. Lusowskiego; Piła - Staszyce (XU18), 27 XII 1997 – 1 ex., leg. RR; Piła (XU19), przy zachodniej granicy miasta, 31 VII 1999 – 1 ex., leg. RR; Piła (XU19), ul. Ceglana vic., 23 IV 1999 – 1 ex., leg. RR; Ocieszyn vic., poligon wojskowy (XU22), 9 IV 2000 – 1 ex., leg. SK; Ciszce (XU27) ad Chodzież, 28 III 1999 – 1 ex., leg. RR; Poznań, park miejski Cyfadela (XU30/31), 15 V 1994 – 1 ex., leg. P. JAŁOSZYŃSKI, 20 V 2001 – 1 ex. w próchnie *Populus* sp., leg. SK; Radojewo vic., poligon wojskowy (XU31), 3 IX 1998 – 1 ex. leg. SK; Puszczykowo ad Poznań (XT29), 31 XII 1997 – 4 exx. pod korą *Fagus* sp., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Skoroszów (XT50), 16 VIII 2006 – 1 ex., 13 IV 2008 – 2 exx., leg. K. ŻUK; Grądy Bytyńskie (XU01), 29 VII 2008 – 1 ex., leg. SK.
- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, Dąbrowa Kozłowska (EC10), 6 VIII 2006 – 1 ex. na pniu ściętego *Quercus* sp., leg. MM; Puszcza Kozienicka, Augustów (EC30), 18 II 1998 – 1 ex. pod odstającą korą pnia *Quercus* sp., leg. MM; Puszcza Kozienicka, rez. „Zagożdżon” (EC30), 16 XII 2007 – 1 ex. pod korą martwej *Abies alba* MILL., leg. MM; Kampinoski PN, oś „Sieraków” (DC89), 25 IV 2009 – 2 exx. pod korą obumarłego *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oś „Roztoka” (DC79), 8 V 2009 – 2 exx. na ściętym pniu *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oś „Rybitew”

- (DD70), 9 V 2009 – 2 exx. pod korą obumarłego *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, ooś „Debły” (DC79), 15 IV 2010 – 6 exx. pod korą obumarłego *Quercus* sp., leg. DM.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Wojnów (XS56), 22 IV 2006 – 5 exx., leg. K. ŻUK; Wrocław - Świniary (XS37), 25 III 2006 – 2 exx., leg. K. ŻUK.
 - Wzgórza Trzebnickie: Kowalska Góra (XS38) ad Oborniki Śląskie, 22 IV 2007 – 1 ex. pod korą powalonego *Quercus* sp., leg. RR et K. ŻUK; Laski ad Kępno (BB97), 24 VI 2005 – 1 ex., leg. SK.
 - Wyżyna Małopolska: Radom, Las Kapturski (EB09), 15 IV 1992 – 1 ex. na pniaku *Alnus* sp., 8 I 1994 – 1 ex. pod korą martwej *Pinus* sp., 8 XI 2004 – 1 ex. pod korą pnia *Quercus* sp., leg. MM; Radom - Koniówka (EB19), 24 I 1994 – 2 exx. pod korą *Populus* sp., 11 XI 1997 – 1 ex. pod korą *Acer negundo* L., leg. MM.
 - Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Chełmowa Góra, „Las Serwis Dąbrowa”, oddz. 5c (EB03), 1–16 VII 2009 – 2 exx., leg. L. BUCHHOLZ et S. KUROŚ; Świętokrzyski PN, oo Dębno (DB93), oddz. 91c, 1–15 VI 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et T. PONIKOWSKI; Świętokrzyski PN, oo Klonów (DB84), oddz. 223a, 3–15 VII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ. Wszystkie osobniki odłowione zostały w pułapki IBL-2 z feromonem „Trypodor”.
 - Sudety Zachodnie: Lubomierz ad Jelenia Góra (WS35), 20 VII 2004 – 1 ex. w locie koło zabudowań gospodarczych, leg. SK.

Jeden z najpospolitszych przedstawicieli rodziny w Polsce, czasem masowo występuje pod korą zagrzybiałych i obumarłych drzew (BURAKOWSKI i in. 1986). Niedawno po raz pierwszy wykazany z Pojezierza Pomorskiego (RUTA, MELKE 2002).

Mycetophagus (Mycetophagus) ater (REITTER, 1879)

- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, rez. „Jedlnia” (EB29), 5 IX 2011 – 1 ex., leg. MM (coll. S. SZAFRANIEC); Puszcza Kozienicka, Kieszek (EC20), bór sosnowy, 11 V 2009 – 1 ex., leg. MM; Puszcza Kozienicka, rez. „Leniwa” vic. (EC20), 5 IX 2009 – 1 ex. na *Xerocomus badius* (FR.), leg. MM; Puszcza Kozienicka, rez. „Załamane” vic. (EC20), 31 V 2008 – 1 ex. w pułapce feromonowej na korniki, leg. MM.
- Podlasie: Dubica (FC44), VII 2004 – 3 exx., leg. B. BUJNIK.
- Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Ojcowski PN, Iwiny (DA15), las bukowo-jodłowy, 1–13 VI 2004 – 3 exx., leg. L. BUCHHOLZ; Ojcowski PN, „Chełmowa Góra” (DA16), 6 VIII – 27 IX 2004 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ.
- Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Chełmowa Góra, „Las Serwis-Dąbrowa” (EB03), oddz. 5c, 15–29 V 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et S. KUROŚ, 30 VII – 14 VIII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et W. GAWLIK, oddz. 7c, 15 VI – 1 VII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et W. GAWLIK;

Świętokrzyski PN, oo Podgórze (DB94), oddz. 10b, 1–15 IX 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ. Wszystkie osobniki odłowione zostały w pułapki IBL-2 z feromonem „Trypodor”.

– Nizina Sandomierska: Horyniec Zdrój (FA66), 9 V 2007 – 1 ex. na hubie na powalonym pniu *Quercus* sp., leg. MM.

Najrzadszy krajowy przedstawiciel rodziny, związany z lasami o charakterze naturalnym (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Niziny Mazowieckiej, Podlasia i Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej. Do niedawna znany był wyłącznie z okolic Przemyśla, w latach 80. zeszłego wieku został złowiony na Roztoczu (BOROWIEC, IWAN 1989), ostatnio wykazany z Niziny Sandomierskiej (KLEJDYSZ, KUBISZ 2003) oraz z Gór Świętokrzyskich (BOROWSKI 2007; BYK 2007).

Mycetophagus (Mycetophagus) quadripustulatus (LINNAEUS, 1760)

– Pojezierze Pomorskie: Stara Rudnica ad Cedynia (VU45), 29 IV 2010 – 1 ex. na świeżo ściętym pniu topoli czarnej, leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Mały Buczek (XV42), park, 25 IV 2011 – 1 ex., leg. RR; Kujan vic. (XV41), oddz. 117, 27 VI 1999 – 1 ex. na *Polyporus* sp., leg. RR; Grudziądz (CE42), 25 VIII 2003 – 1 ex. w grzybie, leg. KK; Stara Łubianka (XU19), 30 X 1999 – 1 ex. pod korą *Carpinus betulus* L., leg. RR.

– Pojezierze Mazurskie: Barty (DE17), 14 VII 2001 – 2 ex., leg. RG; Małdyty (DE17), 2 VII 2001 – 2 ex., 7 X 2001 – 2 ex., leg. RG; rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 14 V 2004 – 1 ex., leg. RG, 15 VII 2009 – 1 ex. w pułapkę „Netocia” na złomie *Quercus* sp., leg. KK; Puszcza Borecka (EE79), 17 V 2009 – 1 ex., grąd, w pułapkę Netocia na *Carpinus betulus*, leg. KK; Wymyślin (CD85) ad Lipno, 20 VIII 1993 – 3 ex., leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Lusowo (XU11), 8 III 1996 – 5 ex. w próchnie *Salix* sp., leg. SK; Gołuchów (YT05) ad Kalisz, 12 V 1998 – 1 ex., leg. AM; Kalisz, park miejski (BC93), 5 V 2008 – 1 ex. na hubie, leg. AM; Piła (XU18), ad Jez. Piaszczyste, 31 III 1998 – 1 ex., leg. RR; Piła (XU19), os. Górne, ul. J. Kochanowskiego, 17 III 1997 – 1 ex., 10 IX 1997 – 1 ex. na martwym *Ulmus* sp. z *Polyporus* sp., leg. RR; Piła (XU19), Park Miejski, 7 VI 1999 – 2 ex., leg. RR; Poznań - Rataje (XU30), 17 V 2002 – 1 ex. na grzybie porastającym ścięty pień *Salix* sp. nad brzegiem Warty, 13 V 2006 – 1 ex. nad brzegiem Warty, leg. SK; Poznań, park miejski Cyta- dela (XU30/31), 10 V 1998 – 1 ex., leg. SK; Biedrusko vic., poligon wojsko- wy (XU32), 18 X 1998 – 1 ex., leg. SK; Nadleśnictwo Włoszakowice oddz. 99/100 (WT95), 10 VII 2008 – 1 ex. w owocniku *Laetiporus sulphureus* (BULL.: FR.) MURR. w dąbrowie, leg. SK; Puszczykowo ad Poznań (XT29), 11 VI 1997 – 1 ex., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; rez. „Krajkowo” (XT38),

- 7 XI 2000 – 3 exx., leg. SK; Skoroszów vic. (XT50), 16 VIII 2006 – 1 ex., buczyna, leg. K. ŻUK; Ruda Milicka (XT51), 31 VIII 2006 – 4 exx., leg. K. ŻUK; Prusice (XS39), 30 IV 2005 – 1 ex., leg. K. ŻUK.
- Nizina Mazowiecka: Dąbrowa Kozłowska (EC10), 3 VII 1997 – 2 exx. w grzybie na *Pyrus communis* L., leg. MM; Puszcza Kozienicka, rez. „Jedlnia” (EB29), 23 V 2007 – 1 ex. na hubie na pniu starego *Quercus* sp., 30 VIII 2008 – 1 ex. na grzybie na pniu starego *Quercus* sp., leg. MM; Puszcza Kozienicka, rez. „Zagożdżon” (EC30), 10 VIII 2003 – 1 ex. pod korą pnia martwego *Quercus* sp., leg. MM; Puszcza Kozienicka, Garbatka Letnisko (EC40), 3 XI 2007 – 2 exx. pod korą martwej *Salix* sp., leg. MM; Puszcza Kozienicka, Zajezerze (EC50) ad Dęblin, 28 IV 1998 – 1 ex. pod korą pniaka *Salix* sp., leg. MM; Kampinoski PN, oos „Sieraków” (DC89), 25 IV 2009 – 4 exx. na pniu *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oos „Roztoka” (DC79), 8 V 2010 – 2 exx. na ściętym pniu *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oos „Rybitew” (DD70), 23 IV 2010 – 1 ex. na *Fomes fomentarius* (L.: FR.) KICK., leg. DM; Kampinoski PN, Wiejca (DC69), 29 IV 2010 – 3 exx. na obumarłej *Betula* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oos „Sieraków” (DC89), 31 VII 2010 – 1 ex. złowiony do pułapki „Netocia” w próchnowisku *Quercus* sp., leg. DM.
 - Podlasie: Dubica (FC44), VII 2004 – 1 ex., leg. B. BUJNIK.
 - Wyżyna Małopolska: Radom - Borki (EB09), 24 VIII 1993 – 1 ex. w szyi korzeniowej martwej *Populus* sp., leg. MM; Radom, Las Kapturski (EB09), 16 VI 1993 – 1 ex. w spróchniałym pniaku *Quercus* sp., leg. MM; Radom - Koniówka (EB19), 20 X 1993 – 1 ex. w szyi korzeniowej martwej *Populus* sp., 8 IV 1995 – 1 ex., 11 XI 1997 – 1 ex. pod korą *Acer negundo* L., 30 XI 1997 – 1 ex. pod korą pniaka *Ulmus* sp., 12 XII 1998 – 1 ex. w spróchniałym pniu *Salix* sp., leg. MM; Radom - Firlej (EB19), 8 XI 1993 – 1 ex. w szyi korzeniowej *Salix* sp., leg. MM; Radom, os. Michałów (EB19), 5 VI 2004 – 1 ex., leg. MM.
 - Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Dąbrowa (DB93), oddz. 38f, 14–28 VIII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ; Świętokrzyski PN, oo Dębno (DB93), oddz. 91c, 1–15 VI 2009 – 1 ex., oddz. 94y, 28 VIII – 15 IX 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et T. PONIKOWSKI; Świętokrzyski PN, oo Klonów (DB84), oddz. 221a, 31 VII – 18 VIII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ; Świętokrzyski PN, oo Święta Katarzyna (DB93), oddz. 147g, 18 V – 1 VI 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et Sz. RAK; Świętokrzyski PN, oo Chełmowa Góra, „Las Serwis-Dąbrowa” (EB03), oddz. 5c, 1–16 VII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et W. GAWLIK. Wszystkie osobniki odłowione zostały w pułapki IBL-2 z feromonem „Trypodor”.
 - Beskid Wschodni: Beskid Niski, Zyndranowa vic. (EV57), 20 V 1995 – 1 ex., leg. SK.

Pospolity gatunek, częsty na nadrzewnych grzybach z rodzaju żagiew (*Polyporus* spp.) (BURAKOWSKI i in. 1986).

Mycetophagus (Ulolendus) atomarius (FABRICIUS, 1787)

- Pojezierze Mazurskie: Judyty (DF91), 23 VI 2007 – 1 ex., na *Laetiporus sulphureus*, leg. KK; Małdyty (DE17), 2 III 2002 – 10 exx., 18 VIII 2003 – 3 exx., stary, zaniedbany park, w próchnie *Tilia* sp., leg. RG; rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 15 VII 2009 – 2 exx., złom *Fagus sylvatica* L., w pułapkę „Netocia”, leg. KK; Słonecznik (DE26), 2 VIII 2003 – 1 ex., leg. RG; Puszcza Borecka (EE79), 17 V 2009 – 2 exx., grąd, na hubach, leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Goraj (XU05) ad Czarnków, 26 V 2007 – 1 ex. na zagrzybiałym *Fagus sylvatica*, leg. RR; Piła (XU19), Park Miejski, 28 IV 1999 – 1 ex., leg. RR; Piła - Gładyszewo (XU19), oddz. 171, 29 V 2000 – 1 ex. na hubie na *Betula* sp., leg. RR; Słomowo (XU33) ad Oborniki, 14 IV 2008 – 1 ex. w buczynie, leg. SK; Łagów (WT29), 9 II 1997 – 1 ex. w spróchniałym pniu, w buczynie, leg. SK.
- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, Huta (EC20), 6 V 2006 – 1 ex. na pniaku *Aesculus hippocastanum* L., leg. MM.
- Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Jastrzębi Dół (DB93), oddz. 181d, 15–30 VI 2009 – 1 ex. w pułapkę IBL-2 z feromonem „Trypodor”, leg. L. BUCHHOLZ et H. BĄK.
- Nizina Sandomierska: Horyniec Zdrój (FA66), 9 V 2007 – 1 ex. na hubie, na powalonym pniu *Quercus* sp., leg. MM.

Dość często spotykany gatunek (BURAKOWSKI i in. 1986). Wykazywany z większości krain.

Mycetophagus (Ulolendus) decempunctatus FABRICIUS, 1801

- Pojezierze Pomorskie: Dorotowo vic. (XV41), grądy nad Łobzonką, część północna, 5 VIII 2004 – 1 ex., leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 5 IX 2003 – 1 ex., leg. RG; rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 28 VI 2004 – 1 ex., leg. RG.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Włoszakowice (WT95) ad Leszno, 17 VI 2010 – 15 exx. w grzybach nadrzewnych, leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Nadleśnictwo Włoszakowice, oddz. 99/100 (WT95), 10 VII 2008 – 2 exx. w owocniku *Laetiporus sulphureus*, w dąbrowie, leg. SK.
- Nizina Mazowiecka: Kampinoski PN, ooś „Sieraków” (DC89), 1 VII 2010 – 1 ex., 8 VIII 2010 – 1 ex., oba osobniki na obumarłej *Betula* sp., leg. DM.
- Podlasie: Dubica (FC44), VII 2004 – 2 ex., leg. B. BUJNIK.

Rzadki chrząszcz, niedawno wykazany z nowego stanowiska na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (BURAKOWSKI i in. 1986; PRZEWOŻNY 2004). Nowy dla Niziny Mazowieckiej i Podlasia.

Mycetophagus (Ulolendus) piceus (FABRICIUS, 1777)

- Pojezierze Pomorskie: Lubiato ad Koszalin, rez. „Jezioro Lubiato-wskie” (WA80), 27 VI 2006 – 1 ex., leg. SK; Kujan (XV41), 8 VII 2004 – 1 ex., park, leg. RR; Kujan (XV41), zachodni brzeg jez. Borowno, 20 VIII 1998 – 1 ex., 6 VII 2000 – 2 exx., leg. RR; Grudziądz (CE42), 25 VIII 2003 – 2 exx. w grzybach, leg. KK; Stara Rudnica ad Cedynia (VU45), 29 IV 2010 – 1 ex. na świeżo ściętym pniu *Populus nigra*, leg. P. JAŁOSZYŃSKI; rez. „Bielinek” nad Odrą vic. (VU46), 28 VI 2010 – 1 ex., leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Judyty (DF91), 23 VI 2007 – 1 ex. na *Laetiporus sulphureus*, leg. KK; Wilamówko (DE27), 3 II 2004 – 2 exx. wysiane z próchna dziupli *Quercus* sp., leg. RG.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Nowy Lubusz (VU60), 25–26 VII 2001 – 1 ex. ad lucem w łęgu, leg. SK; Słońsk (VU82), 15 XI 2003 – 4 exx. pod korą *Populus* sp., leg. RR; Święty Wojciech (WU30) ad Międzyrzecz, 21 VII 1998 – 1 ex. ad lucem, leg. M. MLECZAK; Puszcza Notecka, Obrzycko vic. (XU04), 5 VI 2001 – 1 ex. pod korą, leg. SK, 5 VI 2002 – 1 ex. nad Wartą, leg. RR; Poznań - Ogrody (XU20), 16 VI 2005 – 1 ex. ad lucem, leg. W. KUBASIK; Piła - Kalina (XU28), 4 V 2001 – 6 exx. pod korą zwalnego *Quercus* sp., leg. RR; Poznań - Rataje (XU30), 17 V 2002 – 1 ex. w grzybach na ściętym pniu *Salix* sp., leg. SK; rez. „Buczyna Szprotawska” (WT40), 19 V 2007 – 1 ex., leg. RR; Nadleśnictwo Włoszakowice oddz. 99/100 (WT95), 10 VII 2008 – 2 exx. w owocniku *Laetiporus sulphureus* w dąbro-wie, leg. SK; Włoszakowice (WT95) ad Leszno, 17 VI 2010 – 1 ex. w grzy-bach nadrzewnych, leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Rogalin (XT38) ad Poznań, 28 VIII 1999 – 1 ex., 10 II 2001 – 2 exx., pod korą *Quercus* sp., leg. P. JAŁO-SZYŃSKI, 11 II 2001 – 1 ex., leg. SK; Skoroszów vic. (XT50), 22 IV 2006 – 1 ex., 16 VIII 2006 – 1 ex., 13 IV 2008 – 1 ex., wszystkie osobniki w buczy-nie, leg. K. ŻUK.
- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, Dąbrowa Kozłowska (EC10), 8 V 2006 – 1 ex. na stosie drewna dębowego, leg. MM; Puszcza Kozienic-ka, rez. „Jedlnia” (EB29), 30 VIII 2008 – 1 ex. na grzybie, na pniu starego *Quercus* sp., leg. MM; Kampinoski PN, oś „Sieraków” (DC89), 25 IV 2009 – 3 exx. na obumarłym *Quercus* sp., 31 V 2010 – 7 exx. złowione do pułapki „Netocia” w próchnowisku *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oś „Cyganka” (DC89), 8 IX 2010 – 1 ex. na gnijącym *Fistulina hepatica* (SCHAEFF.), leg. KK.
- Podlasie: Dubica (FC44), VII 2004 – 1 ex., leg. B. BUJNIK.
- Śląsk Dolny: Wrocław - Wojnów (XS56), 22 IV 2006 – 1 ex., 14 V 2006 – 1 ex., leg. RR.
- Wyżyna Małopolska: Radom - Wincentów (EC10), 24 VII 2001 – 3 exx. w spróchniałym pniu *Quercus* sp., leg. MM.

Chrzążecz lokalnie liczny, występuje zwłaszcza w przegrzybiałym, suchym próchnie dębów i innych drzew liściastych. Ostatnio (NIKITSKY 2008) *M. salicis* BRISOUT de BARNEVILLE został zsynonimizowany z *M. piceus*.

Mycetophagus (Parilendus) quadriguttatus MÜLLER, 1821

- Pobrzeże Bałtyku: Smołdzino (XA46), 29 VI 2005 – 1 ex. w próchnie *Betula* sp., martwica boczna, leg. KK.
- Pojezierze Pomorskie: Szczecin, Ogród Dendrologiczny (VV71), 2 VI 2004 – 1 ex. w pułapce lepowej na *Aesculus hippocastanum* L., leg. SK; Złotów (XV31), Góra Żydowska, 31 VIII 2002 – 1 ex., leg. RR; Gniewno (XV43) ad Debrzno, dolina Debrzynki, 25 IV 2011 – 1 ex., leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Młynarska Wola (DF10), 15 VIII 2001 – 1 ex. wysiany z próchną dziupli *Fraxinus* sp., aleja przydrożna, leg. RG; Małdyty (DE17), lata 2000–2009 – bardzo liczne osobniki w przymie kompostowej, leg. RG; leśn. Gąsiorowo (DE53), 9 X 2008 – 1 ex. w pułapce „Netocia” na *Quercus* sp., leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Piła Kalina vic. (XU28), nad Gwdą, 28 XII 2002 – 1 ex., leg. RR; Poznań, centrum (XU30), 9 V 2004 – 2 exx. w dziupli *Aesculus hippocastanum*, na zapleśniałym chlebie, leg. RR; Poznań, park miejski Cytadela (XU30/31), 7 XI 1997 – 1 ex. pod korą *Populus* sp., leg. SK; Karszew (CC57) ad Dąbie, 18 XII 1999 – 3 exx. w próchnie *Acer* sp., leg. SK.
- Podlasie: Dubica (FC44), 1–3 VII 2004 – 1 ex. w gołębniku, leg. B. BUJNIK.
- Wzgórza Trzebnickie: Laski (BB97) ad Kępno, 24 VI 2005 – 1 ex., leg. SK.
- Wyżyna Małopolska: Radom, Koniówka (EB19), 14 XII 1993 – 2 exx. w próchnie pnia *Populus* sp., leg. MM; Radom, os. Michałów (EB19), 27 IV 2006 – 1 ex., leg. MM; Radom - Gołębiów (EB19), 4 XI 2004 – 1 ex., leg. MM.
- Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Klonów (DB84), oddz. 223a, 3–15 VII 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ; Świętokrzyski PN, oo Święta Katarzyna (DB93), oddz. 195d, 18 V – 1 VI 2009 – 1 ex., leg. L. BUCHHOLZ et Sz. RAK. Oba osobniki odłowione zostały w pułapki IBL-2 z feromonem „Trypodor”.

Gatunek o wyraźnych tendencjach do zasiedlania biotopów synantropijnych. BANASZAK (1980) wykazał go z czynnych uli pszczelich. Niedawno po raz pierwszy wykazany z Pojezierza Pomorskiego (RUTA, MELKE 2002).

Mycetophagus (Philomyces) populi FABRICIUS, 1798

- Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 7 X 2001 – 1 ex. pod korą martwego buka, leg. RG; Morąg (DE27), park miejski, 4 X 2001 – 4 exx. pod korą zamierającej *Populus* sp., leg. RG; Olsztyn - Jaroty (DE65), 22 IV 2007 –

- 1 ex. pod korą spróchniałej *Malus domestica* BORKH. w sadzie, 11 V 2008 – 1 ex. w sadzie, w locie, leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Chrustowo vic. (XU17), 4 VI 2011 – 1 ex., leg. RR.
- Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Chełmowa Góra, „Las Serwis-Dąbrowa” (EB03), oddz. 7c, 30 IV – 15 V 2009 – 1 ex. w pułapkę IBL-2 z feromonem „Trypodor”, leg. L. BUCHHOLZ et S. KUROŚ.
- Jeden z najrzadziej spotykanych przedstawicieli omawianej rodziny w Polsce (BURAKOWSKI i in. 1986).

Mycetophagus (Ilendus) multipunctatus FABRICIUS, 1792

- Pojezierze Pomorskie: Kujanki (XV41), 16 VIII 1998 – 3 exx., leg. RR; Mały Buczek (XV42), 25 IV 2011 – 3 exx., park, leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 6 XII 2001 – 1 ex., 14 IV 2002 – 5 exx. pod korą *Alnus* sp., leg. RG; Sople (DE17), 7 VII 2002 – 1 ex., leg. RG; rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 3 VI 2004 – 1 ex., leg. RG; Bolejny (DE62), 22 X 2008 – 6 exx. na łuskwiaku *Pholiota* sp., leg. KK; rez. „Las Warmiński” (DE64), 22 VI 2004 – 1 ex. na grzybie, leg. KK; Olsztyn - Kortowo (DE65), 21 VI 2005 – 1 ex. na soku wyciekającym ze złamanej *Betula* sp., leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Lusowo (XU11), 1 III 1998 – 3 exx. pod korą spróchniałego pnia *Salix* sp., leg. SK; Dolaszewo vic. (XU19), 30 IV 1999 – 1 ex., 31 VII 1999 – 1 ex., leg. RR; Piła (XU19), nad Zalewem Koszyce, 17 II 2001 – 4 exx. na hubie na *Populus tremula* L., leg. RR; Złotkowo vic., poligon wojskowy (XU22), 25 VII 1999 – 1 ex. w grzybie na martwej gałęzi drzewa, leg. SK; Gołaszyn vic. (XU23), poligon wojskowy, 18 VII 1999 – 1 ex., 17 X 1999 – 2 exx, leg. SK; Piła - Kalina (XU28), 4 V 2001 – 1 ex., leg. RR; Poznań - Zieliniec (XU30), 11 II 2007 – 1 ex. pod korą *Betula* sp., leg. SK; Radojewo vic. (XU31), poligon wojskowy, 3 IX 1998 – 1 ex., leg. SK; Biedrusko vic. (XU32), poligon wojskowy, 22 I 1998 – 14 exx. w grzybie nadrzewnym, 18 X 1998 – 3 exx., leg. SK; Promno (XU51) ad Poznań, 16 I 1999 – 3 exx., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Puszczykowo (XT29) ad Poznań, 12 IV 2010 – 2 exx., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Osieczna (XT15), 3 III 2000 – 5 exx. w hubie na *Fraxinus excelsior* L., leg. W. MICHALSKI; Rogalin (XT38) ad Poznań, 20 VI 1998 – 3 exx., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Kórnik (XT49), 11 III 2001 – 5 exx. w *Polyporus* sp., leg. SK; Ruda Miłicka (XT51), 31 VIII 2006 – 2 exx., leg. K. ŻUK; Stawy Przemkowskie (WT51) ad Przemków, 20 V 2007 – 4 exx. pod korą spróchniałego *Ulmus* sp., leg. K. ŻUK.
- Nizina Mazowiecka: Kampinoski PN, oos „Zamczysko” (DC69), 16 IV 2010 – 1 ex. na obumarłym *Quercus* sp., leg. DM; Kampinoski PN, oos „Sieraków” (DC89), 19 IV 2010 – 1 ex. na obumarłej *Betula* sp., leg. DM.

- Wyżyna Małopolska: Wola Owadowska (EC10) ad Jastrzębia, 1 III 1994 – 1 ex. pod korą starej uschniętej *Salix* sp., 23 XI 1995 – 1 ex. pod korą spróchniałego pnia *Salix* sp., leg. MM; Radom, Las Kapturski (EB09), 7 XI 1999 – 1 ex. pod korą martwej *Betula* sp. w lesie mieszanym, leg. MM; Radom - Koniówka (EB19), 3 I 1994 – 1 ex. pod korą w szyi korzeniowej *Populus* sp., leg. MM.
- Sudety Zachodnie: Lubomierz (WS35) ad Jelenia Góra, 25 VII – 3 VIII 2002 – 1 ex. pod korą *Quercus* sp., leg. SK.
Pospolity gatunek, niedawno po raz pierwszy wykazany z Pojezierza Pomorskiego (RUTA, MELKE 2002). Nowy dla Sudetów Zachodnich.

Mycetophagus (Mycetoxides) fulvicollis FABRICIUS, 1792

- Pojezierze Pomorskie: Podlesiec (WU56), 24 III 2003 – 1 ex. na *Populus* sp. przy polnej drodze, leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 17 VI 2004 – 1 ex. pod korą *Tilia* sp., leg. RG.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Piła vic. (XU18), północny brzeg Jez. Piaszczystego, 30 VIII 1999 – 6 exx. w przegrzybiałej *Populus* sp., leg. RR; Radojewo vic. (XU31), poligon wojskowy, 18 III 1998 – 2 exx. w próchnie *Salix* sp., 23 III 1998 – 1 ex. w próchnie, leg. SK; Pobiel (XT21), 16 IV 2006 – 3 exx., leg. K. ŻUK; Skoroszów (XT50), 13 IV 2008 – 1 ex., leg. K. ŻUK.
- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, rez. „Jedlnia” (EB29), 2 VI 2010 – 1 ex. na złamanym pniu starego *Quercus* sp., leg. MM; Kampinoski PN, oos „Sieraków” (DC89), 8 XI 2009 – 1 ex. złowiony do światła, leg. DM.
- Wzgórza Trzebnickie: Kowale vic. (XS38) ad Oborniki Śląskie, 29 III 2008 – 1 ex., leg. RR.
- Góry Świętokrzyskie: Świętokrzyski PN, oo Święty Krzyż (EB03), oddz. 112a, 2–15 VI 2009 – 1 ex. w pułapkę IBL-2 z feromonem „Trypodor”, leg. L. BUCHHOLZ et S. NOWAK.
- Beskid Wschodni: Góra Kanasin (FV19), 12 VI 2010 – 1 ex., leg. KK, 20 VII 2010 – 1 ex. w pułapce „Netocia”, leg. KK.

Dość rzadko spotykany gatunek, występuje przede wszystkim w próchnie i pod korą martwych topól (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Niziny Mazowieckiej i Wzgórz Trzebnickich.

Triphyllus bicolor (FABRICIUS, 1777)

- Pojezierze Pomorskie: Dorotowo vic. (XV41), grądy nad rz. Łobzonką, część północna, 5 VIII 2004 – 1 ex., leg. RR; Kujan vic. (XV41), oddz. 117, 27 VI 1999 – 1 ex. na *Polyporus* sp., leg. RR; rez. „Bielinek” nad Odrą vic. (VU46), 28 VI 2010 – 4 exx., leg. RR.

- Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 30 IX 2001 – 2 ex., 16 VI 2002 – 4 ex., rez. „Niedźwiedzie Wielkie” (DE17), 17 VII 2004 – 1 ex. w owocniku *Laetiporus sulphureus*, leg. RG; Florczaki (DE36), 6 VIII 2006 – 1 ex., leg. RG; Zimnochy (DE38), 10 VII 2008 – 2 ex. na *Laetiporus sulphureus*, leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gołaszyn vic. (XU23), poligon wojskowy, 17 X 1999 – 1 ex., starorzecze Warty, w grzybie wewnątrz dziupli starego *Quercus* sp., leg. SK; Rogalin (XT38) ad Poznań, 20 VI 1998 – 3 ex. w owocniku *Laetiporus sulphureus*, leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
- Nizina Mazowiecka: Puszcza Kozienicka, rez. „Zagożdżon” (EC30), 20 IX 2009 – 2 ex. na grzybie na pniu martwego *Quercus* sp., leg. MM.
- Puszcza Białowieża: Białowieża (FD94), park pałacowy, 18 IX 2004 – 1 ex., leg. RR; Białowieża vic. (FD94), przy Browkiej Drodze, 18 VII 2000 – 1 ex., leg. RR.
- Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: rez. „Sokole Góry” (CB72), 22 VII 2001 – 1 ex., leg. RR.

Gatunek występujący w Polsce lokalnie, zwykle w większych, dobrze zachowanych kompleksach leśnych (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Pojezierza Pomorskiego.

Typhaea haagi REITTER, 1874

[= *Typhaea decipiens* LOHSE, 1989]

- Pojezierze Mazurskie: Wilamówko (DE27), 28 VIII 2009 – 1 ex. złowiony w locie w siatkę entomologiczną przy składowisku balotowanej słomy, leg. RG.
- Dolny Śląsk: Wrocław (XS46), przy dworcu kolejowym, 30 VI 2008 – 1 ex. w locie, leg. RR.

Synantropijny gatunek, stosunkowo niedawno wykazany z Polski z Poznania i okolic (JAŁOSZYŃSKI 2003), podany także z Górnego Śląska (MELKE, GRZYWOCZ 2003).

Typhaea stercorea (LINNAEUS, 1758)

- Pojezierze Pomorskie: Długie (WU46), 24 III 2003 – 1 ex., leg. RR; Tuczno S (WU79), oddz. 171, 17 VII 2002 – 1 ex. w gnijących warzywach, leg. RR.
- Pojezierze Mazurskie: Kamieniec (CE95), 25 VII 2007 – 1 ex., leg. RG; Morąg (DE27), 26 IX 2003 – 1 ex. w próchnie przydrożnej *Salix* sp., leg. RG; Olsztyn (DE65), 27 IX 1999 – 1 ex. w pułapce z przynętą (ryba), leg. KK.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Nowy Lubusz (VU60), 2–3 VII 2001 – 1 ex. w łęgu, leg. SK; Święty Wojciech (WU30) ad Międzyrzecz, 21 VII 1998 – 4 ex. ad lucem, leg. M. MLECZAK; Poznań, park miejski Cytadela (XU30/31),

- 17 XI 2000 – 1 ex., leg. P. JAŁOSZYŃSKI; Ostromecko (CD19), 25 X 2009 – 1 ex., park, wysiany z kompostu, leg. RG; Glińsk (WT39), 5 VI 1999 – 6 exx., ad lucem, leg. M. MLECZAK, coll. P. JAŁOSZYŃSKI.
- Wzgórza Trzebnickie: Działosza (XS88) ad Syców, 2 VIII 2010 – 1 ex. w zabudowaniach gospodarczych, leg. SK.
 - Górny Śląsk: Klucze vic. (CA97), Pustynia Błędowska, 20 VIII 2001 – 1 ex. w owocniku *Phallus* sp., leg. RR.
 - Beskid Zachodni: Babia Góra, Diablak (CV99), 16–20 IX 2002 – 1 ex., leg. RR.
 - Bieszczady: Ustrzyki Górne, 28 VII 1995 – 2 exx., leg. P. JAŁOSZYŃSKI.
- Pospolity gatunek, często występuje w warunkach synantropijnych (BURAKOWSKI i in. 1986). Nowy dla Pojezierza Pomorskiego i Pojezierza Mazurskiego.

SUMMARY

Based on a survey of private collections, new faunistic records of all species of Mycetophagidae reported from Poland are given. Among the 14 species of Mycetophagidae recorded in Poland four species (*Litargus connexus*, *Mycetophagus quadripustulatus*, *M. atomarius*, *M. multipunctatus*) are very common, while three species (*M. ater*, *M. decempunctatus*, *M. populi*) are faunistic rarities. *Litargus balteatus*, *M. quadriguttatus*, *Typhaea haagi* and *T. stercorea* are synanthropic species. *Mycetophagus ater* occurs only in well-preserved forests. *Mycetophagus ater* has been recorded for the first time from the Mazowiecka Lowland, Podlasie and the Kraków-Wieluń Upland. *Mycetophagus multipunctatus* is new for the Western Sudety Mts. *Mycetophagus decempunctatus* has been recorded from the Mazowiecka Lowland and Podlasie for the first time. *Litargus balteatus* and *T. stercorea* have been recorded from the Masurian Lakeland for the first time. *Litargus balteatus*, *Triphyllus bicolor*, and *T. stercorea* are newly recorded from the Pomeranian Lakeland. *Mycetophagus fulvicollis* is new for the Mazowiecka Lowland and Trzebnickie Hills.

PIŚMIENNICTWO

- BANASZAK J. 1980: Badania nad fauną towarzyszącą w zasiedlonych ulach pszczelich. *Fragm. faun.*, **25** (10): 127-178.
- BOROWIEC L. 1991: Nowe i rzadkie dla Polski gatunki chrząszczy (Coleoptera). *Wiad. entomol.*, **10** (4): 197-205.
- BOROWIEC L. 2007–2012: Iconographia Coleopterorum Poloniae. Chrząszcze Polski. World Wide Web electronic publication: <http://www.colpolon.biol.uni.wroc.pl/index.htm>
- BOROWIEC L., IWAN D. 1989: Nowe stanowiska reliktowych gatunków chrząszczy (Coleoptera) z Rostocza. *Przegl. zool.*, **33** (3): 439-440.
- BOROWIEC L., TARNAWSKI D. 1983: Ścierowate – Mycetophagidae. Klucze do oznaczania Owadów Polski, Warszawa, XIX, **67**: 1-20.

- BOROWSKI J. 2007: Waloryzacja drzewostanów Gór Świętokrzyskich przy wykorzystaniu mycetobiontycznych chrząszczy grzybów nadrzewnych. [W:] BOROWSKI J., MAZUR S. (red.): Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną. Wydawnictwo SGGW, Warszawa: 119-147.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986: Chrząszcze Coleoptera, Cucujoidea, część 2. Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, 13: 1-278.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000: Chrząszcze Coleoptera, Uzupełnienia tomów 2–21. Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, 22: 1-252.
- BYK A. 2007: Waloryzacja lasów Gór Świętokrzyskich na podstawie zgrupowań chrząszczy saproksylicznych. [W:] BOROWSKI J., MAZUR S. (red.): Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną. Wydawnictwo SGGW, Warszawa: 57-118.
- BYK A., BYK S. 2004: Chrząszcze saproksylofilne próchnowisk rezerwatu „Dęby w Krukach Pasłęckich”. Parki nar. Rez. Przyr., 23 (4): 555-580.
- JAŁOSZYŃSKI P. 2003: *Typhaea decipiens* LOHSE, 1989 (Coleoptera: Mycetophagidae), nowy dla fauny Polski gatunek chrząszcza. Wiad. entomol., 21 (4): 213-216.
- KLEJDYSZ T., KUBISZ D. 2003: Chrząszcze (Coleoptera) związane z grzybami nadrzewnymi Puszczy Niepołomickiej (Kotlina Sandomierska). Roczn. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr. „Salamandra”, 7: 145-166.
- LAWRENCE J. F., LESCHEN R. A. B. 2009: Mycetophagidae. [W:] LESCHEN R. A. B., BEUTEL R. G., LAWRENCE J. F., ŚLIPIŃSKI A. (red.): Coleoptera, Beetles. Volume 2: Morphology and Systematics (Elateroidea, Bostrichiformia, Cucujiformia partim). De Gruyter, Berlin/New York. 786 ss.
- MELKE A., GRZYWOCZ J. 2004 (2003): *Carpophilus pilosellus* MOTSCHULSKY, 1858 (Coleoptera, Nitidulidae) – nowy chrząszcz w polskiej entomofaunie synantropijnej oraz interesujące dane o innych gatunkach tego środowiska. Acta ent. siles., 11 (1-2): 102-104.
- NIKITSKY N. B. 1993: Żuki-griboedy (Coleoptera, Mycetophagidae) fauny Rosji i sąsiednich stron. Izdatelstvo Moskovskogo Universiteta, Moskva. 183 ss.
- NIKITSKY N. B. 2008: Mycetophagidae. [W:] LÖBL I., SMETANA A. (red.): Catalogue of Palearctic Coleoptera, Vol. 5. Apollo Books, Stenstrup: 51-55.
- PRZEWOŹNY M. 2004: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) okolic Obrzycka w Puszczy Noteckiej. Bad. fizjogr. Pol. zach. Ser. C, Zoologia, 50: 57-66.
- PRŮDEK P. 2005: Icones Insectorum Europea Centralis – Coleoptera Mycetophagidae. Folia Heyrovskyana, Serie B, 1: 1-4.
- RUTA R., MELKE A. 2002: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) rezerwatu „Kuźnik” koło Piły. Roczn. Nauk. PTOP „Salamandra”, 6: 57-101.
- SZAFRANIEC S., SZOŁTYŚ H. 1997: Materiały do poznania występowania chrząszczy (Coleoptera) kambio- i ksylofagicznych w rezerwach przyrody województwa katowickiego. Natura Silesiae Superioris, 1: 43-55.